

TÂN FIRE

Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
Datganiad Llywodraethiant Blynyddol DRAFFT
2025-26

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

DATGANIAD LLYWODRAETHIANT BLYNYDDOL AR REOLAETH FEWNOL

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026

Mae'r Datganiad hwn wedi'i baratoi yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 a'r canllawiau a gynhyrchwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) a Chymdeithas Prif Weithredwyr ac Uwch-reolwyr Awdurdodau Lleol Cymru (SOLACE), 'Cyflawni Llywodraethu Da mewn Fframwaith Llywodraeth Leol' 2016, gan gynnwys Atodiad 2025 ar yr Adolygiad Blynyddol o Lywodraethiant a'r Datganiad Llywodraethiant Blynyddol.

Mae'r berthynas rhwng y saith egwyddor ar gyfer llywodraethiant da yn y sector cyhoeddus i'w gweld isod.

Delivering Good Governance in Local Government (CIPFA and Solace, 2016)

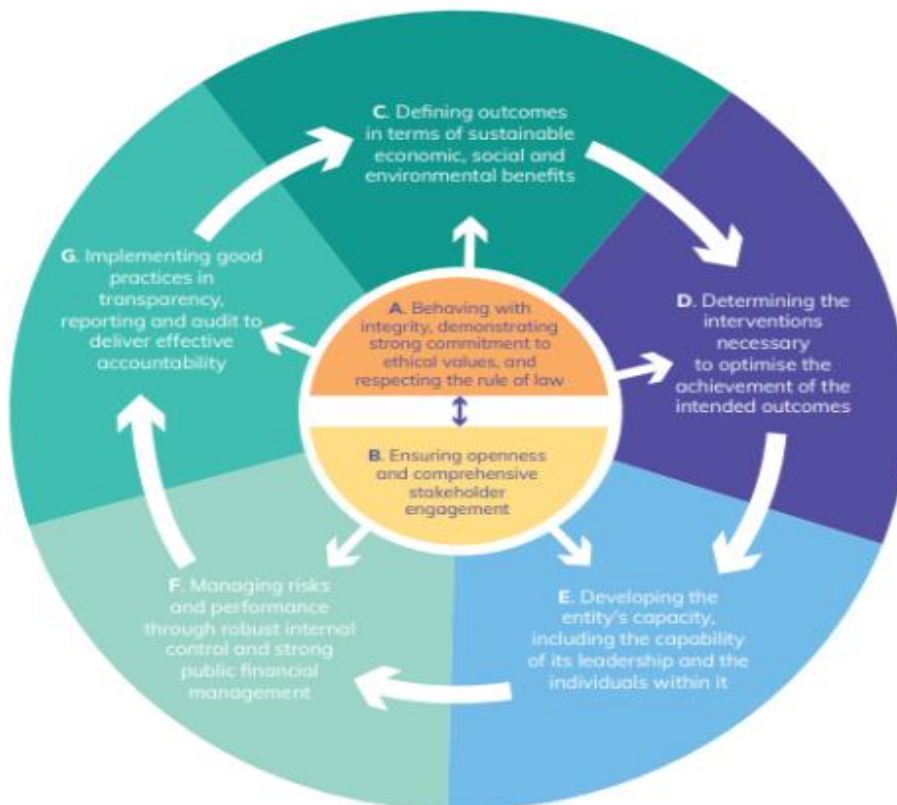

Fig. 1 Sut mae Egwyddorion llywodraethiant da yn berthnasol i'w gilydd.

Ffynhonnell: international Framework-[Good Governance in the Public Sector](#)

Mae'r Datganiad Llywodraethiant Blynnyddol hwn yn esbonio sut mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wedi cydymffurfio â'r fframwaith a'i saith egwyddor graidd llywodraethiant da er mwyn sicrhau bod adnoddau'n cael eu cyfeirio yn unol â pholisïau a blaenoriaethau y cytunwyd arnynt.

Cwmpas y Cyfrifoldeb

Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn gyfrifol am sicrhau:

- bod busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r holl gyfreithiau a rheoliadau perthnasol
- bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu ac y cyfrifir amdano'n briodol
- bod adnoddau'n cael eu defnyddio mewn modd diwastraff, effeithlon, effeithiol a theg er mwyn cyflawni'r blaenoriaethau y cytunwyd arnynt, sydd er budd pobl leol.

Wrth gyflawni ei gyfrifoldeb cyffredinol, mae Aelodau a'r Uwch-swyddogion yn gyfrifol am roi trefniadau priodol ar waith ar gyfer llywodraethiant materion yr Awdurdod, ynghyd â stiwardiaeth o'r adnoddau sydd ar gael iddo, sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg.

Mae'r Awdurdod, ynghyd â'i amrywïol Bwyllgorau, paneli a gweithgorau, yn rhoi ac yn cyflawni arweinyddiaeth strategol, sy'n galluogi Aelodau i benderfynu ar y materion sy'n effeithio ar y gwaith o gynnal yr Awdurdod, yn unol ag egwyddorion atebolrwydd democrataidd a bod yn agored.

Diben y System o Reolaeth Fewnol

Er mwyn cyflawni ei ystod eang o swyddogaethau, rhaid i'r Awdurdod fodloni amcanion gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol yn y tymor byr, y tymor canolig a'r tymor hwy. Golyga hyn fod y cyfyngiadau a'r cymhellion allanol a mewnol sydd arno yn wahanol i'r rhai a geir yn y sector preifat, ac mae pob un ohonynt yn effeithio ar ei drefniadau llywodraethiant.

Un darn allweddol o ddeddfwriaeth yng Nghymru yw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod ystyried y tymor hwy wrth wneud ei benderfyniadau, ac i gydweithio â chyrff cyhoeddus eraill i wella llesiant yng Nghymru.

Felly, mae gan fudd-ddeiliaid ddiddordeb mewn materion megis:

- a yw'r allbynnau a gynlluniwyd gan yr Awdurdod wedi'u cyflawni a'r canlyniadau wedi'u sicrhau, ac
- a yw hyn wedi'i wneud mewn modd effeithlon, diwastraff, effeithiol a theg.

Er mwyn sicrhau llywodraethiant da yn y sector cyhoeddus, mae angen i gyrff llywodraethu yn ogystal ag unigolion sy'n gweithio i sefydliadau'r sector cyhoeddus weithredu er budd y cyhoedd trwy'r adeg pan fyddant yn ceisio cyflawni eu hamcanion, sy'n awgrymu mai'r flaenoriaeth yw'r budd i gymdeithas, a dylai hynny arwain at ganlyniadau cadarnhaol i'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau a budd-ddeiliaid eraill.

Mae'r Datganiad hwn yn rhoi sicrwydd bod Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru wedi cydymffurfio â'r fframwaith llywodraethiant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026.

Y Fframwaith Llywodraethiant

Mae Awdurdod Tân Gogledd Cymru ar hyn o bryd yn cynnwys 28 o gynghorwyr etholedig o chwe awdurdod unedol Gogledd Cymru, gyda nifer y cynrychiolwyr wedi'i bennu gan boblogaeth yr ardal. Mae mwy o wybodaeth am yr Awdurdod, ei aelodau a'i gyfrifoldebau ar gael [yma](#).

Rhaid i'r Awdurdod adolygu effeithiolrwydd ei drefniadau bob blwyddyn er mwyn sicrhau bod y system lywodraethiant yn gadarn. Dyma rai o'r prif bethau sy'n cyfrannu at y broses hon:

Bod â strwythur Awdurdod a phwyllgorau sydd:

- yn monitro effeithiolrwydd trefniadau rheoli risg
- yn adolygu'r trefniadau llywodraethiant yn rheolaidd
- yn ystyried ac yn adolygu strategaethau, cynlluniau ac adroddiadau archwilio mewnol ac allanol
- yn adolygu, yn craffu ar ac yn cymeradwyo'r datganiad cyfrifon blyneddol.

Bod â Phanel Gweithredol sydd:

- yn rhoi arweiniad o ran llywodraethiant
- yn cyfrannu at gwblhau ac at adolygu'r Datganiad Llywodraethiant Blyneddol
- yn darparu arweiniad clir i'r Gwasanaeth a'r uwch reolwyr.

Y defnydd o wybodaeth o wahanol ffynonellau i lywio'r trefniadau llywodraethiant, er enghraifft:

- adroddiadau byrddau gwella a pherfformiad
- trefniadau rheoli risg
- adroddiadau gan reoleiddwyr allanol
- adroddiadau archwilio mewnol

Mae cyfarfodydd arferol yr Awdurdod yn cael eu mynychu o bell. Mae cyfarfodydd yr Awdurdod Tân ac Achub llawn yn cael eu gweddarlledu yn y Gymraeg a'r Saesneg ar yr un pryd. Mae pob cyfarfod ar gael i'r cyhoedd arsylwi arno, os ydynt yn gwneud cais i wneud hynny.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod [Datganiad Ysgrifenedig ar Lywodraethiant Gwasanaethau Tân ac Achub](#) Llywodraeth Cymru, sy'n nodi newidiadau posibl i drefniadau llywodraethiant ledled Cymru yn y dyfodol. Er nad yw'r cynigion hyn wedi'u hymgorffori yn y Gwasanaeth eto, mae'r Awdurdod yn eu hystyried fel rhan o'i asesiad parhaus o effeithiolrwydd llywodraethiant a pharodrwydd at y dyfodol.

Yn gynnar yn 2023, sefydlodd yr Awdurdod ddau weithgor er mwyn cefnogi datblygiad dwy flaenoriaeth sefydliadol allweddol:

- Gweithgor yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys, sydd bellach wedi'i ddisodli gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen Cytundeb ar y Cyd, gyda chynrychiolaeth gan yr Undebau Llafur, ond heb unrhyw gynrychiolaeth gan yr Awdurdod Tân bellach.
- Gweithgor newydd y Ganolfan Hyfforddi a Datblygu.

Yn ogystal, mae aelod o'r Awdurdod Tân ac Achub yn eistedd ar y Pwyllgor Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant fel aelod sy'n hyrwyddwr, ac yn dilyn adroddiad adolygiad o ddiwylliant CREST mae'r Prif Swyddog Tân bellach yn cadeirio Bwrdd Diwylliannol i reoli'r gwaith o weithredu'r Cynllun Gwellu Diwylliannol Strategol, sydd wedi'i gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod Tân, [06i-cynllun-gwellu-diwylliannol-strategol.pdf](#)

Yn ystod 2025-26, datblygodd yr Awdurdod ei drydydd Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol ([CRhRC 2026/27](#)), a gymeradwywyd ym mis Ebrill 2026, i gyflawni yn erbyn yr amcanion a amlinellwyd yn y [Cynllun Rheoli Risg Cymunedol \(CRhRC\) 2024-2029](#) pum mlynedd

Nod Cynllun Rheoli Risg Cymunedol (CRhRC) yw nodi'r risgiau sy'n wynebu'r gymuned ac mae'n disgrifio sut y bydd yr Awdurdod Tân ac Achub yn rheoli'r risgiau hynny, ac yn parhau i atal ac ymateb i danau ac argyfyngau eraill.

- Yn cydnabod gofynion deddfwriaeth allweddol
- Yn ystyried gwaith parhaus y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus
- Yn nodi'r risgiau sy'n wynebu ein cymunedau
- Yn amlinellu gweithgarwch yr Awdurdod i fynd i'r afael â'r risgiau hyn
- Yn egluro pa gamau y bydd yr Awdurdod yn eu cymryd dros y pum mlynedd nesaf i liniaru'r risgiau hynny
- Yn cyd-fynd â chyllideb refeniw yr Awdurdod, ei gynllun cyfalaf a'i gynllun ariannol tymor canolog.

```

graph TD
    TD[Tîm Arweinyddi y Gwasanaeth] --> BP[Ranndd Perfformiad]
    TD --> GO[Ranndd Gwellfa]
    TD --> P1[Pwyllgor Rîg Strategol  
PSTC Trafnawd, Cyflunio a Pherfformiad]
    TD --> P2[Pwyllgor Iechyd, Diogelwch a Llesiant  
PSTC Hyfforddi a Durtsgu Sefydiadau]
    TD --> P3[Cyflwynydd Ymgynghori a Negodi  
PSTC Tîm ac Aelodau]
    TD --> P4[Pwyllgor Cyllid a Chaffael  
PSTC Tîm ac Aelodau]
    TD --> P5[Pwyllgor Durtsgu Pŵl a Sefydlaeth  
PSTC Tîm ac Aelodau]
    TD --> P6[Pwyllgor Ddysgu Sefydiadau  
PSTC Gweithredolau Technegol]
    TD --> P7[Pwyllgor Tîr ac Eiddo  
PSTC Tîm ac Aelodau]
    TD --> P8[Pwyllgor Adnoddau Sefydlaeth  
Rheolwr Ardwl Ymatrio]
    TD --> P9[Pwyllgor Perfformiad Atal ac Amddiffyn  
Rheolwr Ardwl Atal ac Amddiffyn]
    TD --> P10[Pwyllgor Cyhoeddolaeth, Amrywiad a Chymysgiant  
PST]
    TD --> P11[Pwyllgor Llyso Gwybodaeth Penmaeth TGOch]
    TD --> P12[Pwyllgor Ddysgu  
PSTC Trafnawd, Cyflunio a Pherfformiad]

    P1 --> G1[Gŵip Llywodraethiant Corfforaethol]
    P1 --> G2[Gŵip Parhad Busnes]
    P1 --> G3[Gŵip Archwilio Perfformiad]
    P1 --> G4[Gŵip Rheoli Proiectau]

    P2 --> G5[Gŵip Ffithwydd a Lles Ymgynghorydd Iechyd, Ffithwydd a Lles]
    P2 --> G6[Gŵip Ffyll a Phreilenneg Penmaeth Ffyll]
    P2 --> G7[Gŵip Hologyddion Rheolwr Ardwl Gweithredolau Technegol]
    P2 --> G8[Gŵip Llywodraethiant Cŵnigol Rheolwr Gŵip Hyfforddiant Canolog]
    P2 --> G9[Gŵip Gymraeg yfyr Gwaith Penmaeth Ffyll]

    P3 --> G10[Gŵip Plas Ymgynghori a Negodi Arddedol/Adranau]
    P3 --> G11[Rheolwr Gŵip a Rheolwr Gorsaf amrywiol]

    P4 --> G12[Cyflwynydd Monitro Cyllidau Adranol Penmaeth Cyllid a Chaffael]
    P4 --> G13[Gŵip Cyllid Refeniwr a Chyflafal Blynnydd Penmaeth Cyllid a Chaffael]
    P4 --> G14[Cyllwynydd Chaffael a Storffydd Rheolwr Chaffael a Cwmrt actau]

    P5 --> G15[Gŵip Presennoldeb Adnoddau Dynol a Rheolwr Gŵip amrywiol]
    P5 --> G16[Gŵip Cwynion Cyfogaeth a Ddysgu Rheolwr Gŵip Adnoddau Dynol]
    P5 --> G17[Gŵip Datblygu Pŵl a Sefydlaeth]

    P6 --> G18[Gŵip Strydydd Gweithredol Rheolwr Gŵip Ymatrio]
    P6 --> G19[Gŵip Ddysgu Gweithredol Rheolwr Gŵip Gweithredolau Technegol]
    P6 --> G20[Gŵip Hyfforddi Gweithredol a Hyfforddiant Bectol Rheolwr Gŵip Darparu Hyfforddiant]
    P6 --> G21[Gŵip Gweithredol CŵC Rheolwr Gŵip Cŵnigolau Gweithredol]
    P6 --> G22[Gŵip Ddysguddwy Ymchwil ac Arloidi Rheolwr Gorsaf Gweithredolau Technegol]
    P6 --> G23[Gŵip Gwybodaeth Rîg Rheolwr Gŵip Gweithredolau Technegol]

    P7 --> G24[Gweithgwr Tîr ac Eiddo Rheolwr Gŵip Ymatrio]
    P7 --> G25[Gŵip yr Amgylchedd a Chymaladwydd Rheolwr yr Amgylchedd a Henaid ym yr Hiraedd]

    P8 --> G26[Gŵip Rheolwr Ardwl Adnoddau Sefydlaeth Rheolwr Gŵip Gweithredolau a Hyfforddiant Ardwl y Cwmrt]
    P8 --> G27[Gŵip Rheolwr Ardwl Argeidd Rheolwr Gŵip Gweithredolau a Hyfforddiant Ardwl y Cwmrt]

    P9 --> G28[Gŵip Llyso Ymgynghori Rheolwr Gŵip Partneriaeth a Chymunedau Ardwl y Cwmrt]
    P9 --> G29[Gŵip Gweithredol Cwmrt Rheolwr Gŵip Stryddol Cyhoeddolaeth, Amrywiad a Chymysgiant]
    P9 --> G30[Gŵip Llywodraethiant Gymraeg Stryddol Iath Gymraeg]
    P9 --> G31[Fforwm Ymgynghori a Staff am y Dyddiant Rheolwr Gŵip Trafnawd]

    P10 --> G32[Rheolwr Staff Cadeiryddion amrywiol]
    P10 --> G33[Gŵip Gweithredol Cadeirydd Stryddol Cyhoeddolaeth, Amrywiad a Chymysgiant]
    P10 --> G34[Gŵip Llywodraethiant Gymraeg Stryddol Iath Gymraeg]
    P10 --> G35[Fforwm Ymgynghori a Staff am y Dyddiant Rheolwr Gŵip Trafnawd]

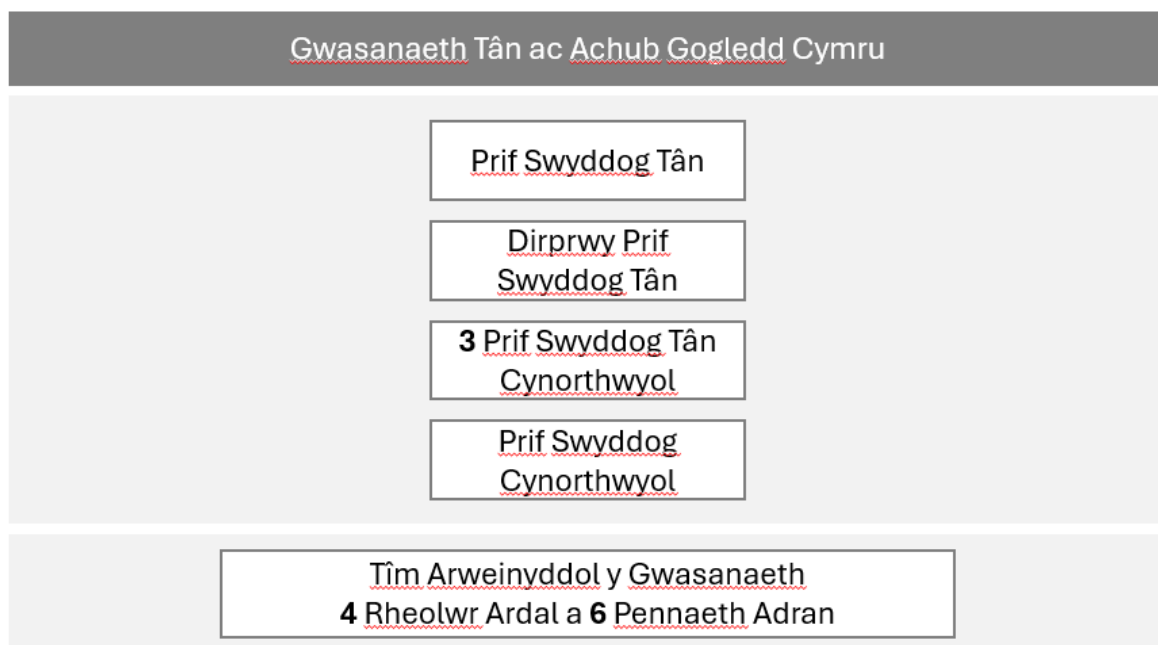
    P11 --> G36[Gweithgwr Seisernollogwr Rheolwr Seilwaith TGOch]
    P11 --> G37[Llywodraethiant Gwybodaeth]

    P12 --> G38[Gŵip Llywodraethiant Corfforaethol]
    P12 --> G39[Gŵip Parhad Busnes]
    P12 --> G40[Gŵip Archwilio Perfformiad]
    P12 --> G41[Gŵip Rheoli Proiectau]
  
```

Mae'r Prif Swyddog Tân yn cael ei gefnogi gan y Grŵp Gweithredol, sy'n cynnwys y Prif Swyddogion (y Prif Swyddog Tân a'r Swyddogion Tân Cynorthwyol), ac sy'n gyfrifol am arweinyddiaeth strategol.

Mae Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth, yn cynnwys y Prif Swyddogion, y Rheolwyr Ardal a'r Pennaethiaid Adran. Mae'n cyfarfod fel Bwrdd Perfformiad er mwyn craffu ar berfformiad, ac fel Bwrdd Gwella er mwyn herio ac i oruchwyllo rhaglenni, prosiectau a pholisïau ar lefel uchel. Mae Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth yn rhoi arweinyddiaeth sefydliadol ac yn cyflwyno'r gwasanaethau.

Mae Strwythur Llywodraethiant a Sicrwydd y Gwasanaeth, sef y pwyllgorau a'r grwpiau, sy'n adrodd i Dîm Arweinyddol y Gwasanaeth, wedi'i ymgorffori ar draws y sefydliad, gan ddangos bod y llywodraethiant yn gadarn o ran adrodd, monitro, craffu a gwneud penderfyniadau ym mhob rhan o'r sefydliad. Yn ystod 2025–26, adolygwyd effeithiolrwydd y strwythur llywodraethiant presennol a nodwyd gwelliannau i gryfhau goruchwyliaeth, eglurder atebolrwydd a sicrwydd ar draws y sefydliad ymhellach.

Ffig 3. Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth

Cyfranwyr Allweddol at Ddatblygu a Chynnal y Fframwaith Llywodraethiant

Cyfansoddiad	Diben y Cyfansoddiad yw nodi sut mae'r Awdurdod Tân yn gweithio a'r ffordd y mae'n gwneud penderfyniadau, a hynny mewn iaith glir
Yr Awdurdod Tân	Mae'n darparu'r arweinyddiaeth strategol, yr atebolrwydd democrataidd a'r her gorfforaethol mewn perthynas â darparu gwasanaethau tân ac achub ledled Gogledd Cymru, gan annog cyfranogiad y cyhoedd a chan gynnal ei faterion mewn modd agored a thryloyw. Mae'n cytuno ar y Cynllun Gwella a Llesiant, a'r cyllidebau referniw a chyfalaf.
Y Panel Gweithredol	Mae'n monitro perfformiad y Gwasanaeth ac yn gwneud argymhellion i'r Awdurdod ar ei bolisïau allweddol, gan gynnwys y Cynllun Gwella a Llesiant. Mae'r Panel yn adolygu'r gofrestr risg strategol.

Y Pwyllgor Archwilio	Mae'n darparu adolygiad annibynnol o'r fframweithiau llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth, yn ogystal â goruchwyllo'r adroddiadau ariannol, gan gynnwys Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a'r cyfrifon blyneddol.
Pwyllgor Safonau	Mae'n hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Aelodau'r Awdurdod ac yn goruchwyllo polisi chwythu'r chwiban ar gyfer cwynion yn erbyn Aelodau'r Awdurdod. Hefyd, pan fo hynny'n bosibl yn statudol, mae'n cael adroddiadau a chwynion am Aelodau ac yn cynnal neu oruchwyllo ymchwiliadau a gwneud argymhellion i'r Awdurdod.
Gweithgorau'r Awdurdod Tân	Maent yn ymgymryd â gwaith manwl sy'n gysylltiedig â phroses cynllunio a phennu cyllidebau'r Awdurdod. Mae'n cyflwyno ei sylwadau i'r Panel Gweithredol sydd yn ei dro'n gwneud argymhellion ar gyfer gwella/lleihau risg/amcanion llesiant i'r Awdurdod.
Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth	Mae'n gosod safonau llywodraethiant ar draws y Gwasanaeth ac yn arwain y gwaith o'u gweithredu. Mae'n cael y cynllun gwella blyneddol ac yn cyfrannu at yr hunanasesiad blyneddol.
Swyddog Adran 151	Mae'n sicrhau bod penderfyniadau'n gyfreithlon ac yn ddarbodus yn ariannol. Mae'n gweinyddu materion ariannol. Mae'n atebol am ddatblygu a chynnal fframwaith llywodraethiant, risg a rheolaeth yr Awdurdod Tân. Mae'n cyfrannu at reoli a llywodraethiant corfforaethol effeithiol yr Awdurdod Tân
Swyddog Monitro	Mae'n adrodd ar achosion o fynd yn groes i unrhyw ddeddfiad neu reolaeth y gyfraith. Mae'n adrodd ar unrhyw gamweinyddu neu anghyfiawnder pan fo'r Ombwdsmon Llywodraeth Leol wedi cynnal ymchwiliad. Mae'n cynnal a diweddarau'r Cyfansoddiad. Mae'n cynnal cofrestrau o fuddiannau aelodau yn ogystal â rhoddion a lletygarwch. Mae'n cynghori Aelodau ar sut i ddehongli'r Cod Ymddygiad.
Archwilio Mewnol	Mae'n darparu sicrwydd annibynnol a barn flynyddol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd fframwaith llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth yr Awdurdod Tân. Mae'n cyflawni rhaglen flynyddol o weithgarwch archwilio ar sail risg, gan gynnwys gweithgaredd gwrth-dwyll ac ymchwilio. Mae'n gwneud argymhellion ar gyfer gwelliannau mewn rheoli risg.
Archwilio Allanol	Mae'n darparu sicrwydd annibynnol i'r Awdurdod Tân ar adrodd ariannol, trefniadau llywodraethiant a defnyddio adnoddau, gan gynnwys barn ar y datganiad o gyfrifon blyneddol a chasgliad ar werth am arian. Mae'n ymgymryd â gweithgarwch archwilio statudol yn unol â Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru, gan gynnwys ystyried trefniadau'r Gwasanaeth ar gyfer sicrhau diwastraff, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd. Mae'n nodi ac yn adrodd materion llywodraethiant, ariannol neu werth am arian arwyddocaol, ac yn gwneud argymhellion i gefnogi gwella ac atebolrwydd.

Egwyddorion CIPFA - Sicrwydd Llywodraethiant

Egwyddor A: Ymddwyn ag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith.

Cyhoeddir [Cenadaethau a Gwerthoedd](#) yr Awdurdod o fewn y Cynllun Rheoli Risg Cymunedol (CRhRC) ac ar [wefan yr Awdurdod](#), gan ddarparu fframwaith a rennir sy'n sail gwneud penderfyniadau, ymddygiad a diwylliant sefydliadol.

Mae'r gwerthoedd hyn yn cael eu cefnogi gan fframwaith cyfansoddiadol cadarn. Mae [Cyfansoddiad](#) yr Awdurdod yn nodi rolau a chyfrifoldebau'r Awdurdod Tân ac Achub, ei Bwyllgorau a'i Swyddogion, gan gynnwys y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion. Mae'r Swyddog Monitro yn cefnogi cydymffurfiaeth â'r Cyfansoddiad ac yn rhoi sicrwydd y gwneir penderfyniadau yn briodol, ac yn gyfreithiol. Lle bo angen, ceisir cyngor cyfreithiol i lywio gwneud penderfyniadau a rheoli risg gyfreithiol. Mae'r Cyfansoddiad hefyd yn ymgorffori'r [Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau](#), sy'n cael ei fonitro gan y Pwyllgor Safonau, gan atgyfnerthu arweinyddiaeth ac atebolrwydd moesegol.

Er mwyn cefnogi tryloywder ac atal gwrthdaro buddiannau, datgan buddiannau personol a busnes a chofnodi rhoddion a lletygarwch os oes angen. Mae cofrestrau'n cael eu cynnal a'u cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod fel rhan o [broffil personol pob Aelod](#), gan alluogi goruchwyllo gan y cyhoedd ac atebolrwydd i'r cyhoedd.

Atgyfnerthir llywodraethiant moesegol ymhellach trwy bolisiau. Mae'r rhain yn cynnwys Polisi Chwythu'r Chwiban, [Polisi Gwrth-dwyll, Llwgwrwbrwyo a Llygredigaeth](#), [Rheoliadau Ariannol](#) a [Rheolau Gweithdrefn Contractau](#). Pan nodir pryderon neu afreoleidd-dra, mae trefniadau clir ar waith i sicrhau bod materion yn cael eu hymchwilio'n drylwyr ac yn briodol. Mae argaeledd Safecall, gwasanaeth adrodd cyfrinachol, annibynnol sy'n gweithredu 24/7, yn cefnogi diwylliant lle gellir codi pryderon yn ddiogel, gan gynnwys yn ddiennw lle bo hynny'n briodol.

Ochr yn ochr â rheolaethau ffurfiol, mae'r Awdurdod yn ceisio ymgorffori gwerthoedd moesegol trwy ei drefniadau rheoli pobl. Mae prosesau recriwtio, cynefino a hyfforddi yn pwysleisio ymddygiadau disgwyledig a chyd-fynd â gwerthoedd craidd.

Mae cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn rhan allweddol o fframwaith moesegol yr Awdurdod. Darperir goruchwyllo trwy'r Pwyllgor Llywio Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant, a sefydlwyd yn 2022, a thrwy [Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant 2024-2029](#) bum mlynedd a gyhoeddwyd. Mae gweithredu'r Strategaeth yn cael ei arwain gan gynllun gweithredu blynyddol manwl y mae ei berfformiad yn cael ei reoli a'i adolygu bob chwarter, ac mae'n ymgorffori monitro Siarter Hawliau Dynol Ewrop (EHCR) newydd, sy'n darparu sicrwydd bod ystyriaethau cydraddoldeb wedi'u hymgorffori mewn llywodraethiant a gwneud penderfyniadau.

Mae'r Gwasanaeth hefyd yn cynnal trefniadau cadarn i gynnal safonau proffesiynol a mynd i'r afael â chamymddwyn. Rheolir achosion o ddisgyblu a honiadau o gamymddwyn yn unol â pholisi a gweithdrefnau Disgyblu'r Gwasanaeth, gyda dau Swyddog Disgyblaeth a Chwynion Cyflogaeth wedi'u neilltuo gan sicrhau bod mynd i'r afael â materion mewn modd prydlon, cyson a phroffesiynol.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod ei gyfrifoldebau mewn perthynas â'r Gymraeg fel rhan annatod o gyflwyno'r gwasanaethau mewn modd moesegol a chyfreithlon. Dangosir cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg drwy gyhoeddi [Adroddiad Monitro Safonau'r Gymraeg 2024-25](#) ar wefan yr Awdurdod. Yn ogystal, cefnogir gallu'r gweithlu gan ofynion i bob gweithiwr newydd gyflawni o leiaf sgiliau Cymraeg Lefel 2, gan symud ymlaen i Lefel 3 ar ôl dyrchafiad.

Cefnogir gosod a chyflawni amcanion moesegol, cyfreithlon drwy'r [Cynllun Rheoli Risg Cymunedol 2024-29](#), sy'n nodi Amcanion Gwella ac Amcanion Llesiant yr Awdurdod. Mae'r Cynllun wedi bod yn destun ymgynghori â'r cyhoedd a budd-ddeiliaid, gyda'r Cynllun pum mlynedd wedi'i gadarnhau a'r Cynllun Gweithredu 2026-27 wedi'i gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae'r trefniadau hyn yn sicrhau cydymffurfiaeth â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae cyd-fynd â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn cael ei adlewyrchu ymhellach ar draws cynlluniau a pholisïau adrannol lle bo hynny'n berthnasol.

Defnyddir polisïau a gweithdrefnau clir i fynd i'r afael â chyfrifoldebau diogelu er mwyn sicrhau bod unigolion agored i niwed y mae'r Gwasanaeth yn dod ar eu traws yn cael eu cyfeirio'n briodol at asiantaethau partner. Mae'r trefniadau hyn yn cael eu goruchwyllo gan Reolwr Diogelu wedi'i neilltuo, sy'n darparu goruchwyliaeth a sicrwydd arbenigol.

Mae'r Awdurdod hefyd wedi mabwysiadu'r Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol, gan adeiladu ar drefniadau sefydledig gyda chyrrff cynrychioliadol staff cydnabyddedig i gefnogi ymgysylltu ar amcanion a phenderfyniadau strategol. Cymeradwywyd yr [Adroddiad Blynyddol cyntaf ar y Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol](#) i'w gyhoeddi a'i gyflwyno i'r Cyngor Partneriaeth Gymdeithasol ym mis Ebrill 2025, gan ddarparu sicrwydd allanol o gydymffurfiaeth â gofynion statudol.

Yn dilyn cyhoeddi adolygiad annibynnol o ddiwylliant Crest Advisory ym mis Ionawr 2025, cryfhodd yr Awdurdod ei drefniadau llywodraethiant ymhellach trwy sefydlu Bwrdd Diwylliant a phenodi hyrwyddwyr diwylliant pwrpasol. Mae'r trefniadau hyn yn cefnogi goruchwyllo a chyflawni camau gwella diwylliant y cytunwyd arnynt.

Mae'r Awdurdod hefyd yn cydnabod Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026 Llywodraeth Cymru, gan gynnwys ei argymhellion mewn perthynas ag arweinyddiaeth a diwylliant sefydliadol, ac mae'r ystyriaethau hyn yn parhau i lywio fframwaith llywodraethiant a sicrwydd parhaus yr Awdurdod.

Egwyddor B: Sicrhau ein bod yn agored a bod gennym ymgysylltiad cynhwysfawr â budd-ddeiliaid.

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i dryloywder, ymgysylltu ystyrlon a bod yn agored, fel rhan greiddiol o'i fframwaith llywodraethiant. Mae cyfarfodydd yr Awdurdod a'r Pwyllgor yn cael eu hysbysebu'n gyhoeddus, gydag agendâu a phapurau ategol yn cael eu cyhoeddi ar [wefan yr Awdurdod](#). Mae cyfarfodydd yr Awdurdod Llawn yn cael eu gweddarlledu, gan alluogi mynediad i'r cyhoedd at wneud penderfyniadau a chraffu.

Cefnogir tryloywder ymhellach drwy Gynllun Cyhoeddi'r Awdurdod, gyda gwybodaeth yn cael ei chyhoeddi ar y wefan. Mae dogfennau ar gael yn Gymraeg a Saesneg, gyda fersiynau Darllen/Siarad yn cael eu darparu lle bo hynny'n briodol i gefnogi hygyrchedd a chynhwysiant.

Mae ymgysylltu â budd-ddeiliaid wedi'i ymgorffori mewn prosesau gwneud penderfyniadau, yn enwedig lle mae newid sylweddol yn cael ei gynnig. Mae trefniadau ymgynghori cyhoeddus ar waith i wahodd barn cyn i newidiadau allweddol gael eu datblygu a'u gweithredu. Roedd hyn yn cynnwys ymgynghori ar yr amcanion sydd wedi'u cynnwys yng [Nghynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol 2026-27](#), a gynhaliwyd rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 2025. Adolygwyd ymatebion i'r ymgynghoriad yn unol â'r Egwyddorion Gunning i sicrhau bod ymgysylltu yn ystyrlon, yn deg ac yn dryloyw. Cyflwynwyd adroddiad i'r Awdurdod yn crynhoi'r adborth a dderbyniwyd ac yn esbonio sut y llywiodd y cynllun terfynol. Cwblhawyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb llawn hefyd ac, ochr yn ochr â chanfyddiadau'r ymgynghoriad, cafodd ei ystyried gan yr Awdurdod cyn cymeradwyo'r cynllun.

Mae'r [Sefydliad Ymgynghori wedi cydnabod yn y gorffennol bod gan yr Awdurdod 'Arfer Da'](#), gan gynnwys ar gyfer yr ymgynghoriad cyhoeddus a gynhaliwyd mewn cysylltiad â'r Adolygiad parhaus o'r Ddarpariaeth Frys. Mae hyn yn darparu sicrwydd annibynnol mewn perthynas ag ansawdd a chadernid trefniadau ymgysylltu.

Mae bod yn agored ac ymgysylltu hefyd yn cael eu cefnogi trwy ystod ehangach o drefniadau llywodraethiant a chyfathrebu. Mae'r rhain yn cynnwys:

- cwblhau asesiadau effaith ar gyfer pob penderfyniad allweddol,
- Gweithdrefn Cwynion a Chanmol sy'n darparu llwybrau uwchgyfeirio clir ar gyfer materion arwyddocaol i achwynwyr allanol, a pholisi a gweithdrefn cwyn gyflogaeth ar gyfer cwynion mewnol.
- Strategaeth Ymgysylltu ac Ymgynghori â'r Cyhoedd sy'n llywio arfer cyson.

Mae'r Awdurdod hefyd yn ymgysylltu â Chyrff Cynrychioliadol Gweithwyr cydnabyddedig drwy drefniadau anffurfiol a strwythurau ffurfiol, gan gynnwys y Cyd-bwyllgor Ymgynghori a Negodi, ac mae'r trefniadau hyn yn cael eu cryfhau ymhellach drwy fabwysiadu'r Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol.

Mae ymgysylltu'n rheolaidd â staff hefyd yn cael ei gefnogi drwy arolwg staff 'Teulu Tân' bob dwy flynedd. Yn ogystal, mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn amrywiaeth o rwydweithiau a fforymau allanol, gan gynnwys Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Fforwm Arweinwyr Cydraddoldeb Gogledd Cymru, Cyngor Hil Cymru a Fforwm Rhyng-Ffydd Gogledd Cymru.

Defnyddir ystod eang a chynhwysol o ddulliau ymgysylltu i gyrraedd cymunedau, staff a budd-ddeiliaid. Mae'r rhain yn cynnwys cyfathrebu cyfeiriedig trwy sianeli cyfryngau cymdeithasol corfforaethol, gan gynnwys Facebook ac X, ochr yn ochr â chyfrifon gorsafoedd tân a reolir yn lleol i gefnogi ymgysylltu o fewn cymunedau. Gall budd-ddeiliaid gofrestru ar y wefan yr Awdurdod i gael diweddariadau e-bost ar faterion penodol. Cefnogir ymgysylltu â phlant a phobl ifanc drwy raglenni megis Ffenics, Cadetiaid Tân ac ymweliadau ag ysgolion, ochr yn ochr â gwaith diogelwch cymunedol gyda deiliaid tai a busnesau.

Mae ymgysylltu wedi'i dargedu hefyd yn cefnogi gweithgarwch recriwtio ac atal cynhwysol. Mae hyn yn cynnwys gweithgareddau wedi'u cydgysylltu drwy Grŵp Gweithredu Cadarnhaol, gyda'r Rheolwr Datblygu Sefydliadol yn gadeirydd, yn ogystal â mynychu diwrnodau agored a digwyddiadau cymunedol, megis yr Eisteddfod a digwyddiadau a arweinir gan orsafoedd tân. Cefnogir cyfathrebu mewnol drwy'r cylchlythyr electronig Crynodeb Wythnosol i staff, ac mae ymgyrchoedd cyfathrebu allanol yn cael eu harwain gan Reolwyr Diogelwch Cymunedol. Trwy weithgareddau Atal a Recriwtio, mae'r Gwasanaeth yn ymgysylltu â phobl o bob oedran ac o gefndiroedd amrywiol.

Mae'r Awdurdod hefyd yn cydnabod pwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth wrth gefnogi bod yn agored, rhannu atebolrwydd a chyflwyno'r gwasanaethau mewn modd effeithiol. Mae trefniadau partneriaeth ar waith ar draws ystod o fforymau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol, gan gynnwys Cyd-grŵp Gwasanaethau Brys Cymru Gyfan, Fforymau Gwydnwch Lleol, y tri Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Lleol, y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, y Bwrdd Strategol Lleihau Tanau Bwriadol, a Byrddau Lleol ar gyfer Diogelu Oedolion a Phlant, ochr yn ochr â chydweithio â gwasanaethau brys eraill. Yn unol â Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026 Llywodraeth Cymru, mae'r Awdurdod yn cydnabod pwysigrwydd cydweithio effeithiol ac atebolrwydd clir. Mae'r egwyddorion hyn yn parhau i fod yn sail i fframwaith llywodraethiant, trefniadau ymgysylltu a gweithio mewn partneriaeth yr Awdurdod.

Egwyddor C: Diffinio canlyniadau o ran buddion cynaliadwy economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol.

Mae'r Awdurdod yn diffinio ei ganlyniadau strategol trwy fframwaith cynllunio clir a hirdymor. Mae'r Cynllun Rheoli Risg Cymunedol (CRhRC) pum mlynedd yn pennu cyfeiriad strategol yr Awdurdod ac yn nodi Amcanion Gwella yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, ochr yn ochr ag Amcanion Llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Gyda'i gilydd, mae'r amcanion hyn yn darparu datganiad clir o'r canlyniadau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol a fwriadwyd i'w cyflawni.

Mae polisiau a threfniadau gwneud penderfyniadau'r Awdurdod yn adlewyrchu'r egwyddor datblygu cynaliadwy a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, gan sicrhau bod effeithiau hirdymor, atal, integreiddio, cydweithio a chyfranogiad yn cael eu hystyried wrth osod blaenoriaethau a phenderfynu sut mae gwasanaethau'n cael eu cyflwyno. Mae'r holl strategaethau, cynlluniau a pholisiau perthnasol yn cyd-fynd â'r dull hwn.

Wrth ddiffinio a chyflawni ei ganlyniadau, mae'r Awdurdod hefyd yn ystyried ei gyfrifoldebau amgylcheddol o dan ddeddfwriaeth ehangach Cymru, gan gynnwys Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016. Mae'r dyletswyddau hyn wedi'u hadlewyrchu o fewn trefniadau llywodraethiant, cynllunio a sicrwydd, gan gefnogi rheoli adnoddau yn gynaliadwy a stiwardiaeth amgylcheddol.

Mae cynaliadwyedd ariannol yn sail i allu'r Awdurdod i gyflawni canlyniadau hirdymor. Yn ystod y flwyddyn, adolygwyd a diweddarwyd y Strategaeth Adnoddau Tymor Canolig ar gyfer y cyfnod 2026–30, gan gefnogi cynllunio ariannol hirdymor a llywio gwneud penderfyniadau fel rhan o fframwaith llywodraethiant a sicrwydd yr Awdurdod. Nod y Strategaeth Adnoddau Tymor Canolig, sy'n cynnwys Cynllun Cyfalaf deng mlynedd, ochr yn ochr â'r broses pennu cyllideb flynyddol, yw sicrhau bod adnoddau ariannol yn cyd-fynd â blaenoriaethau a chanlyniadau a fwriadwyd yr Awdurdod.

Mae'r Awdurdod hefyd yn cydnabod bod canlyniadau cynaliadwy yn dibynnu ar gyfrifoldeb cymdeithasol, tegwch a llesiant y gweithlu. Mae e-ddysgu gorfodol mewn perthynas â'r Ddeddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol yn parhau i gael ei gwblhau gan yr holl staff. Fel cyflogwr [Hyderus o ran Anabledd](#), mae'r Gwasanaeth wedi ymrwymo i recriwtio a chadw pobl anabl a'r sawl sydd â chyflyrau iechyd, ac mae wedi llofnodi [Cyfamod y Lluedd Arfog](#) wedi'i ategu gan Bolisi Lluedd Arfog, Milwyr Wrth Gefn a Chyn-filwyr, er mwyn sicrhau triniaeth deg i'r sawl sy'n gwasanaethu neu sydd wedi gwasanaethu yn y lluedd arfog a'u teuluoedd. Yn ogystal, mae'r Gwasanaeth yn talu [mwy na'r cyflog byw gwirioneddol](#), gan gefnogi cyflog teg a sefydlogrwydd y gweithlu.

Mae trefniadau diogelu yn elfen arall o ymrwymiad yr Awdurdod i gynaliadwyedd cymdeithasol. Mae polisiâu a gweithdrefnau diogelu clir ar waith er mwyn sicrhau bod unigolion agored i niwed y mae'r Gwasanaeth yn dod ar eu traws yn cael eu cyfeirio'n briodol at asiantaethau partner. Mae diogelu'r gweithlu a'r cyhoedd yn cael ei gefnogi ymhellach trwy drefniadau cadarn gwirio cofnodion troseddol. Yn dilyn newidiadau i ddeddfwriaeth, rhestrir Awdurdodau Tân ac Achub yn Atodlen 1 i Ddeddf Adsefydlu Troseddwy'r 1974 (Eithriadau), sy'n galluogi pob gweithiwr i fod yn destun gwiriad Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd, lefel Safonol o leiaf, wedi'i adnewyddu bob tair blynedd.

Er mwyn cryfhau trefniadau Diogelu ymhellach, mae'r awdurdod wedi gweithredu polisi atal aflonyddu rhywiol, ac mae asesiadau risg wedi'u cynnal ar gyfer pob adran. Mae'r rhain yn cael eu monitro gan y Rheolwr Diogelu, yn gweithio gyda'r adran Adnoddau Dynol.

Mae'r Awdurdod hefyd yn cynnal trefniadau parhad busnes i gefnogi gwydnwch sefydliadol a pharhad gwasanaethau. Fel rhan o'i ddyletswyddau statudol, mae cynlluniau parhad busnes ar waith ar draws y Gwasanaeth ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Mae cydweithio parhaus â Chyngor Cenedlaethol y Penaethiaid Tân yn cefnogi gwelliant parhaus mewn cynllunio ac ystyried risgiau sy'n dod i'r amlwg ac sy'n esblygu.

Er mwyn sicrhau bod canlyniadau a fwriadwyd yn cael eu hasesu'n gyfannol, cefnogir penderfyniadau allweddol gan asesiad effaith integredig. Mae hyn yn ystyried goblygiadau cydraddoldeb, diogelu data, iechyd, diogelwch a llesiant, y Gymraeg, cyllid, cynaliadwyedd a'r gweithlu, ochr yn ochr â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol a'r dyletswyddau iechyd statudol a ragwelir.

Mae Strategaeth Amgylcheddol yr Awdurdod yn cryfhau cynaliadwyedd amgylcheddol ymhellach, ac yn nodi targedau perfformiad clir a mesuradwy i leihau allyriadau carbon ac effeithiau amgylcheddol arwyddocaol eraill. Mae cynnydd yn cael ei fonitro drwy drefniadau llywodraethiant, ac mae'r Awdurdod yn adrodd ar ei ddyletswyddau bioamrywiaeth trwy Adroddiadau Bioamrywiaeth rheolaidd, gan ddarparu tryloywder a sicrwydd ynghylch sut mae mynd i'r afael ag ystyriaethau amgylcheddol o fewn cynllunio a gwneud penderfyniadau.

Mae ystyriaethau cynaliadwyedd wedi'u hymgorffori o fewn fframwaith llywodraethiant ehangach yr Awdurdod, gan gynnwys y Rheolau Gweithdrefn Contract, sy'n gofyn am ystyried buddion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol wrth ymgymryd â gweithgarwch caffael perthnasol, gan gefnogi gwerth am arian a chanlyniadau cymunedol ehangach.

Yn unol â Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026 Llywodraeth Cymru, mae'r Awdurdod yn cydnabod pwysigrwydd cryfhau gallu sefydliadol a chefnogi amcanion cynaliadwyedd a sero net. Mae'r ystyriaethau hyn wedi'u hintegreiddio'n llawn i drefniadau llywodraethiant, cynllunio strategol a dyrannu adnoddau'r Awdurdod, gan sicrhau bod canlyniadau'n parhau i fod yn gynaliadwy ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Egwyddor D: Pennu'r ymyriadau sy'n angenrheidiol i gyflawni'r canlyniadau a fwriadwyd i'r eithaf.

Mae'r Awdurdod yn defnyddio cyfuniad o ymgynghori, rheoli perfformiad, rheoli risg a goruchwyllo llywodraethiant i sicrhau bod ymyriadau'n amserol, yn gymesur ac yn cyd-fynd â chyflawni'r canlyniadau a fwriadwyd. Cynhelir ymgynghoriad cyhoeddus fel rhan o osod amcanion yr Awdurdod, gan gynnwys y rhai sydd wedi'u cynnwys yn y Cynllun Gweithredu Rheoli Risg Cymunedol. Mae hyn yn sicrhau bod amcanion yn cael eu llywio gan farn budd-ddeiliaid ac anghenion y gymuned cyn iddynt gael eu cwblhau a'u cyflawni.

Mae cynnydd yn erbyn amcanion blynyddol yn cael ei fonitro a'i asesu drwy gydol y flwyddyn, gydag asesiad ffurfiol o berfformiad yn cael ei gyhoeddi bob mis Hydref. Mae hyn yn darparu tryloywder ac yn galluogi'r Awdurdod i werthuso a yw canlyniadau'n cael eu cyflawni neu a oes angen ymyrraeth bellach.

Mae rheoli risg yn elfen graidd o ddull yr Awdurdod o benderfynu a blaenoriaethu ymyrraeth. Mae'r Polisi Rheoli Risg Strategol yn nodi'r broses ar gyfer nodi a rheoli risgiau a allai effeithio ar gyflawni amcanion neu weithgareddau. Mae risgiau strategol yn cael eu hadolygu drwy gydol y flwyddyn drwy'r Pwyllgor Risg Strategol, gan sicrhau bod risgiau sy'n dod i'r amlwg a risgiau sy'n newid yn cael eu nodi, eu lliniaru a'u huwchgwyfeirio'n briodol. Mae'r trefniadau hyn yn destun craffu mewnol ac archwilio allanol, gan roi sicrwydd dros eu heffeithiolrwydd.

Mae gwybodaeth perfformiad ac ariannol yn destun craffu strwythuredig drwy drefniadau llywodraethiant yr Awdurdod. Cyflwynir adroddiadau perfformiad ac ariannol i'r Awdurdod a'i bwyllgorau, ar ôl i'r Grŵp Gweithredol eu hystyried yn gyntaf. Mae Adroddiad Monitro Perfformiad chwarterol yn cael ei baratoi ar gyfer y Panel Gweithredol ac mae craffu gweithredol manylach yn digwydd drwy'r Bwrdd Perfformiad, lle mae Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth yn adolygu data sy'n ymwneud â'r galw i ddigwyddiadau, tueddiadau sy'n dod i'r amlwg, ac argaeledd adnoddau. Mae'r trefniadau hyn yn sicrhau bod materion yn cael eu nodi'n brydlon a bod camau cywiro neu liniaru priodol yn cael eu cytuno.

Mae ymyrraeth effeithiol hefyd yn cael ei chefnogi trwy lywodraethiant ariannol cadarn. Mae'r prosesau cynllunio'r gyllideb, sy'n cynnwys arweinwyr y Gwasanaeth ac Aelodau'r Awdurdod, wedi'u cynllunio i sicrhau bod adnoddau yn cyd-fynd ag amcanion sy'n seiliedig ar risg, wrth gydbwysu'r costau parhaus sy'n gysylltiedig â chynnal ystadau, cerbydau ac offer. Mae Pwyllgor y Gyllideb, Monitro a Chaffael yn darparu goruchwyliaeth strategol a llywodraethiant ar gyfer y trefniadau hyn.

Mae dysgu gweithredol a lliniaru risg yn cael eu goruchwyllo drwy'r Pwyllgor Dysgu Sefydliadol, sy'n darparu goruchwyliaeth llywodraethiant o Ganllawiau Gweithredol Cenedlaethol, Dysgu Gweithredol Cenedlaethol a Dysgu Sefydliadol ar y Cyd. Mae'r Pwyllgor hefyd yn goruchwyllo'r gwaith o gasglu a rheoli Gwybodaeth Risg Penodol i Safle ac yn monitro gweithgarwch sy'n ymwneud â risgiau sy'n dod i'r amlwg, gan gynnwys gwaith mynd i'r afael â'r risg o dân o dechnolegau newydd drwy'r gweithgor System Storio Ynni Batri (ïon Lithiwm).

Gan gydnabod graddfa a chymhlethdod nifer o fentrau newid arwyddocaol, adolygodd y Gwasanaeth ei ddull o reoli rhaglenni a phrosiectau yn ystod y flwyddyn a nodi'r angen i gryfhau trefniadau Swyddfa Rheoli Rhaglenni a Phrosiectau (PMO). Mae cynlluniau wedi'u rhoi ar waith i ddatblygu gallu Swyddfa Rheoli Rhaglenni ymhellach yn ystod 2026–27, gan wella goruchwyliaeth, cydgysylltu, adrodd a rheoli risg ar gyfer rhaglenni a phrosiectau arwyddocaol. Mae hyn yn cynnwys trefniadau llywodraethiant sy'n cefnogi gwaith megis adolygu trefniadau darpariaeth brys ledled Gogledd Cymru, adolygu systemau rota, a phrosiectau gweithredu a mudo systemau mawr.

Mae ystyriaethau iechyd, diogelwch a llesiant hefyd yn llywio trefniadau ymyrraeth a sicrwydd. Mae digwyddiadau iechyd a diogelwch yn cael eu hadrodd, eu hadolygu a'u monitro i sicrhau bod risgiau i staff yn cael eu nodi a'u lliniaru, gyda goruchwyliaeth strategol yn cael ei darparu gan y Pwyllgor Iechyd, Diogelwch a Llesiant.

Yn ogystal, mae'r Awdurdod yn monitro cyflawni yn erbyn ymrwymïadau cenedlaethol a rennir. Mae [Siarter Ymateb i Danau mewn Anheddau ar gyfer Cymru Gyfan](#) yn nodi saith ymrwymiad lefel uchel sy'n ymwneud ag atal ac ymateb i danau mewn anheddau, gyda pherfformiad yn cael ei adrodd yn flynyddol fel rhan o Asesiad Perfformiad Blynyddol yr Awdurdod.

Yn unol â Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026 Llywodraeth Cymru, mae'r Awdurdod yn cydnabod pwysigrwydd trefniadau cadarn ar gyfer nodi, gwerthuso ac ymateb i risg. Felly, mae rheoli risg a goruchwyliaeth perfformiad yn parhau i fod yn ganolog i fframwaith llywodraethiant a gwneud penderfyniadau'r Awdurdod, gan gefnogi ymyrraeth effeithiol a chyflawni canlyniadau a fwriadwyd.

Egwyddor E: Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion sy'n rhan o hynny.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod llywodraethiant effeithiol yn dibynnu ar arweinyddiaeth glir, gallu sefydliadol a gweithlu medrus. Mae Cyfansoddiad yr Awdurdod yn diffinio rolau priodol Aelodau etholedig a Swyddogion dynodedig, gan ddarparu eglurder ynghylch cyfrifoldebau, atebolrwydd ac amcanion. Mae swyddi statudol dynodedig yn cynnwys y Prif Swyddog Tân, y Trysorydd a'r Swyddog Monitro, gan sicrhau arweinyddiaeth broffesiynol a goruchwyliaeth statudol briodol.

Mae cydweithio rhanbarthol a chenedlaethol yn cryfhau gallu sefydliadol ymhellach. Mae'r tri gwasanaeth tân ac achub yng Nghymru yn cymryd rhan mewn amrywiaeth o drefniadau ar y cyd, gan gynnwys y Fforwm Hyfforddiant ar Ymchwilio i Danau ar gyfer Cymru Gyfan, sy'n cefnogi dysgu ar y cyd, safonau proffesiynol a dull cyson ledled Cymru.

Mae'r Awdurdod wedi ysgrifennu a gweithredu Strategaeth Datblygu Pobl a Sefydliadol GTA Cymru Gyfan 2025–2028, sy'n darparu fframwaith strategol ar gyfer datblygu'r gweithlu ac sy'n sail i ymrwymiad yr Awdurdod i ddysgu gydol oes, cymhwysedd proffesiynol a gwydnwch sefydliadol. Mae'r dull strategol hwn o ddatblygu pobl yn cael ei ategu gan gydnabyddiaeth yr Awdurdod o gynlluniau prentisiaeth fel mecanwaith pwysig ar gyfer adeiladu capasiti a gallu yn y dyfodol. Yn ystod 2025–26, recriwtiwyd prentisiaid i rolau diffoddwyr tân a rolau anweithredol, gan gefnogi cynaliadwyedd y gweithlu, datblygu sgiliau a llwybrau talent ar draws y sefydliad.

Wrth gydnabod graddfa a chymhlethdod rhaglenni trawsnewid tymor hwy, gan gynnwys datblygu cyfleusterau hyfforddi diffoddwyr tân, mae'r Gwasanaeth wedi sefydlu gallu rheoli prosiectau pwrpasol. Mae hyn yn cefnogi cyflwyno gwasanaethau yn effeithiol, goruchwyllo llywodraethiant a dysgu sefydliadol mewn perthynas â rhaglenni newid arwyddocaol.

Cefnogir gallu sylfaenol trwy drefniadau cynefino strwythuredig ar gyfer Aelodau a gweithwyr. Mae prosesau cynefino yn cyflwyno gwerthoedd craidd y sefydliad, safonau ymddygiad disgwylledig a gofynion rôl, gan sicrhau dealltwriaeth gyson o gyfrifoldebau o'r cychwyn cyntaf.

Mae'r Awdurdod hefyd yn cydnabod pwysigrwydd cynnal iechyd a llesiant y gweithlu fel elfen allweddol o allu sefydliadol. Darperir cymorth iechyd a llesiant drwy ystod o fesurau, gan gynnwys polisiâu a chanllawiau AD, trefniadau gweithio hyblyg, mynediad at wasanaethau iechyd galwedigaethol a rhaglen cymorth gweithwyr. Darperir goruchwyliaeth strategol o'r trefniadau hyn gan y Pwyllgor Datblygu Pobl a Sefydliadol a'r Pwyllgor Iechyd, Diogelwch a Llesiant.

Mae dysgu, hyfforddiant a chymhwysedd proffesiynol yn cael eu cefnogi gan adran hyfforddi bwrpasol a fframweithiau cymhwysedd sefydledig ar gyfer staff gweithredol. Darperir hyfforddiant drwy amrywiaeth o ddulliau, gan gynnwys modiwlau e-ddysgu gorfodol ar gyfer meysydd pwnc allweddol megis diogelu data. Darperir goruchwyliaeth llywodraethiant o drefniadau dysgu a datblygu gan y Pwyllgor Dysgu Sefydliadol, gan sicrhau cyd-fynd â chanllawiau cenedlaethol a risgiau sefydliadol a nodwyd.

Yn ystod y flwyddyn, cymeradwyodd yr Awdurdod Strategaeth Hyfforddi tair blynedd newydd, sy'n cefnogi datblygiad parhaus gallu'r gweithlu, capasiti arweinyddiaeth a chymhwysedd sefydliadol fel rhan o fframwaith llywodraethiant a sicrwydd yr Awdurdod. Yn ogystal, yn ystod 2025–26, parhaodd yr Awdurdod i fuddsoddi mewn datblygu arweinyddiaeth ar bob lefel o'r sefydliad, gyda staff yn cymryd rhan mewn rhaglenni goruchwyllo a gydnabyddir yn genedlaethol ar gyfer rheolwyr canol ac uwch arweinwyr. Mae'r buddsoddiad hwn yn cefnogi gallu arweinyddiaeth, cymhwysedd rheoli a gwydnwch sefydliadol.

Mae gallu arweinyddiaeth weithredol hefyd wedi'i gryfhau trwy barhau i ddatblygu sgiliau rheoli digwyddiadau. Cymerodd staff ran mewn hyfforddiant rheoli digwyddiadau Aur, Arian ac Efydd, gan gefnogi arweinyddiaeth effeithiol, gwydnwch rheoli digwyddiadau a gwneud penderfyniadau diogel mewn perthynas â digwyddiadau. Yn fwy cyffredinol, nodir anghenion datblygu gweithwyr trwy broses arfarnu, a nodir datblygu sefydliadol trwy broses Dadansoddi Anghenion Hyfforddi blynyddol. Mae'r Gwasanaeth yn darparu hyfforddiant strwythuredig sy'n cyd-fynd â Lefelau Rheoli Digwyddiadau 1–4 i gefnogi rheoli digwyddiadau mewn modd hyderus, effeithiol mewn cyd-destunau gweithredol a strategol.

Mae safonau proffesiynol yn cael eu hatgyfnerthu trwy aelodaeth o gyrff proffesiynol perthnasol a'r gofyniad am ddatblygiad proffesiynol parhaus. Mae prosesau dyrchafu yn cyd-fynd â Fframwaith Arweinyddiaeth Cyngor Cenedlaethol y Penaethiaid Tân (NFCC), gan gefnogi cysondeb, tegwch a chyd-fynd â disgwyliadau cenedlaethol.

Mae'r Awdurdod hefyd yn cydnabod gwerth sicrwydd annibynnol a chynghor proffesiynol wrth gryfhau gallu sefydliadol. Yn ystod 2025–26, roedd hyn yn cynnwys defnyddio sicrwydd allanol a chymorth ymgynghori gan Mersey Internal Audit Agency (MIAA) i lywio gweithgarwch gwella a chefnogi llywodraethiant effeithiol.

Yn unol â Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026 Llywodraeth Cymru, mae'r Awdurdod yn cydnabod bod rheoli pobl yn effeithiol, datblygu arweinyddiaeth a diwylliant sefydliadol cadarnhaol yn sylfaenol i lywodraethiant da. Mae'r egwyddorion hyn yn parhau i fod yn sail i ddull yr Awdurdod o gynllunio'r gweithlu, dysgu a datblygu sefydliadol.

Egwyddor F: Rheoli risgiau a pherfformiad trwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref.

Mae'r Awdurdod yn cynnal fframwaith cynhwysfawr o reolaeth a sicrwydd mewnol i gefnogi rheoli risg yn effeithiol, stiwardiaeth ariannol a gwneud penderfyniadau. Y Trysorydd sydd â chyfrifoldeb statudol dros weinyddu materion ariannol yr Awdurdod yn briodol, yn unol ag [Adran 151 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1972.](#), ac mae'r Swyddog Monitro yn darparu sicrwydd bod yr Awdurdod yn gweithredu o fewn y gyfraith ac yn cydymffurfio â pholisïau, gweithdrefnau a gofynion rheoleiddiol sefydledig.

Mae'r Polisi Rheoli Risg Strategol yn nodi dull strwythuredig o nodi, asesu a rheoli risgiau a allai effeithio ar gyflawni amcanion. Mae cofrestr risg gorfforaethol yn cael ei chynnal gan yr Adran Cynllunio Corfforaethol a'i hadolygu drwy gydol y flwyddyn gan y Pwyllgor Risg Strategol i sicrhau bod risgiau'n cael eu monitro, eu lliniaru a'u huwchgysfeirio'n briodol lle bo angen.

Cefnogir gwneud penderfyniadau gan drefniadau adrodd a sicrwydd cynhwysfawr. Cyflwynir asesiad effaith integredig ochr yn ochr ag adroddiadau a gyflwynir i'r Awdurdod a'i Bwyllgorau, sy'n galluogi Aelodau i ystyried goblygiadau cyfreithiol, ariannol, cydraddoldeb, llesiant, cynaliadwyedd a gweithredol wrth wneud penderfyniadau. Mae trefniadau parhad busnes hefyd ar waith i sicrhau y gellir parhau i gyflwyno gwasanaethau hanfodol mewn achosion o darfu. Mae'r trefniadau hyn yn cael eu hadolygu'n flynyddol i gynnal gwydnwch sefydliadol.

Mae craffu a sicrwydd annibynnol yn rhan ganolog o fframwaith rheolaeth fewnol yr Awdurdod. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn goruchwyllo trefniadau llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol, gan sicrhau bod argymhellion ar gyfer gwella sy'n deillio o Archwilio Mewnol, Archwilio Cymru ac archwilwyr allanol eraill yn cael eu hystyried, eu cytuno a'u monitro hyd nes eu cwblhau. Rhoddir [adroddiadau chwarterol](#) i Aelodau ac uwch reolwyr am welliant a pherfformiad y Gwasanaeth yn erbyn dangosyddion perfformiad a cherig milltir allweddol, gan gefnogi tryloywder a gwelliant parhaus.

Mae trefniadau ar waith i gadw [cofrestrau o fuddiannau personol a busnes yr Aelodau a chofrestr o roddion a lletygarwch](#). Mae'r rhain yn cael eu cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod fel rhan o broffil personol pob Aelod. Mae polisïau ar gyfer Gwrth-dwyll a Llygredigaeth a Chwythu'r Chwiban yn atgyfnerthu ymhellach ymrwymiad yr Awdurdod i weithredu mewn modd teg, agored a thryloyw.

Mae Rheolau Gweithdrefn Contract yr Awdurdod yn elfen allweddol o'r fframwaith rheolaeth fewnol ac yn cefnogi gweithgarwch caffael cyfreithlon, tryloyw ac atebol. Yn ystod y flwyddyn, gwnaed gwaith pellach i gryfhau cydymffurfiaeth â gofynion caffael ac i ymgorffori egwyddorion gweithio a phartneriaeth teg, gan gynnwys cyd-fynd â'r Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol, fel rhan o drefniadau llywodraethiant a sicrwydd ehangach yr Awdurdod.

Mae trefniadau llywodraethiant gwybodaeth yn cefnogi trin data yn ddiogel ac yn gyfreithlon. Mae'r polisiâu sydd ar waith yn cynnwys y Polisi Diogelu Data, y Polisi Rhyddid Gwybodaeth, y Polisi Cadw Data a'r Polisi Diogelu Cyfathrebu a Gwybodaeth. Cefnogir y trefniadau hyn gan hyfforddiant staff, gan gynnwys e-ddysgu diogelu data gorfodol ar gyfer pob gweithiwr, a phrotocolau rhannu gwybodaeth y cytunwyd arnynt yn ffurfiol gyda sefydliadau partner.

Mae trefniadau rheoli ariannol yn cefnogi cyflwyno gwasanaethau a gweithredu newid trawsnewidiol, wrth sicrhau stiwardiaeth gadarn o adnoddau cyhoeddus. Cyflwynir [diweddariad ariannol](#) ym mhob cyfarfod yr Awdurdod, gydag [adroddiadau](#) ar gael i'r cyhoedd eu gweld ar wefan yr Awdurdod er mwyn cefnogi tryloywder.

Darperir gwasanaethau Archwilio Mewnol gan Mersey Internal Audit Agency (MIAA), sy'n darparu rhaglen o weithgareddau archwilio seiliedig ar risg a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio. Mae canlyniadau'r gwaith Archwilio Mewnol a wnaed yn ystod 2025–26, gan gynnwys archwiliadau sy'n ymwneud â rheoli asedau, wedi llywio asesiad yr Awdurdod o effeithiolrwydd ei drefniadau llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol. Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol yn darparu barn annibynnol flynyddol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hyn, sy'n ffynhonnell allweddol o sicrwydd i'r Awdurdod. Ar gyfer blwyddyn ariannol 2025-26, nododd datganiad barn y Pennaeth Archwilio Mewnol "Gellir rhoi sicrwydd sylweddol bod system dda o reolaeth fewnol sydd wedi'i chynllunio i gyflawni amcanion y sefydliad, a bod y rheolaethau yn cael eu cymhwyso'n gyson yn gyffredinol". Bydd copi llawn o farn y Pennaeth Archwilio Mewnol yn cael ei gyhoeddi ar [wefan yr Awdurdod](#).

Darperir sicrwydd allanol gan Archwilio Cymru, gan gynnwys gwaith archwilio sy'n ymwneud â [Datganiadau Cyfrifon yr Awdurdod](#) ac adolygiadau o gydymffurfio â dyletswyddau statudol o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009. Mae trefniadau Rheoli Trysorlys yn cael eu gweithredu yn unol ag arfer proffesiynol ac maent yn destun adolygiad blynyddol gan yr Aelodau. Mae Datganiadau Cyfrifon yr Awdurdod a'i berfformiad yn erbyn meysydd risg a blaenoriaeth allweddol yn destun archwilio a chraffu allanol annibynnol.

Yn unol â Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026 Llywodraeth Cymru, mae'r Awdurdod yn cydnabod pwysigrwydd prosesau effeithiol ar gyfer nodi a gwerthuso risg. Felly, mae rheoli risg yn parhau i fod yn elfen ganolog o drefniadau llywodraethiant, rheolaeth fewnol a sicrwydd yr Awdurdod.

Egwyddor G: Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio i ddarparu atebolrwydd effeithiol.

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i dryloywder, craffu effeithiol a gwelliant parhaus, wedi'u hategu gan drefniadau adrodd a sicrwydd cadarn. Fel rhan o'r ymrwymiad hwn, fe wnaeth Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru, gan weithio ar y cyd â Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru benodi Crest Advisory i gynnal adolygiad annibynnol o ddiwylliant. Roedd hyn ar ôl i Lywodraeth Cymru dderbyn cynnig gan y ddau Wasanaeth, ym mis Mawrth 2024, i ddeall yn well y cynnydd o ran gwella diwylliant sefydliadol. Roedd y cynnig yn sail i [ddatganiad ysgrifenedig](#) gan y Dirprwy Weinidog Partneriaeth Gymdeithasol ar y pryd, Hannah Blythyn AS.

Cynhaliodd Crest Advisory yr adolygiad a chyhoeddi ei [adroddiad](#) o'r canfyddiadau ym mis Chwefror 2025, gan nodi 32 o argymhellion i gefnogi gwella diwylliannol. Mewn ymateb, a thrwy gydol 2025–26, cryfhodd yr Awdurdod ei drefniadau llywodraethiant a sicrwydd trwy sefydlu Bwrdd Diwylliant pwrpasol. Dan gadeiryddiaeth y Prif Swyddog Tân, mae'r Bwrdd yn dwyn ynghyd Aelodau'r Awdurdod, uwch swyddogion, hyrwyddwyr diwylliant a chynrychiolaeth allanol gan Lywodraeth Cymru. Mae Cadeirydd yr Awdurdod Tân ac Achub ac Arweinydd Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Gwasanaeth yn aelodau o'r Bwrdd. Mae'r trefniadau hyn yn darparu craffu strwythuredig, herio allanol a sicrwydd dros gyflawni camau gwella diwylliannol y cytunwyd arnynt. Mae cynllun gwella strategol wedi'i ddatblygu a'i gyhoeddi, sy'n nodi sut y bydd yr argymhellion yn cael eu gweithredu a'u monitro.

Yn fwy cyffredinol, mae'r Awdurdod, gyda chymorth y Swyddog Monitro, yn adolygu digonolrwydd ac effeithiolrwydd ei drefniadau llywodraethiant a'i amgylchedd rheolaeth fewnol yn rheolaidd. Cynhelir [cyfarfodydd yr Awdurdod Tân ac Achub](#) yn gyhoeddus, gydag agendâu a chofnodion yn cael eu cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae cyfarfodydd yr Awdurdod Llawn yn cael eu gweddarlledu, gan gefnogi bod yn agored a mynediad i'r cyhoedd at wneud penderfyniadau a chraffu. Mae adroddiadau a gyflwynir i'r Awdurdod yn dilyn fformat strwythuredig, gan sicrhau bod gwybodaeth allweddol yn cael ei chyflwyno'n glir ac yn gyson i gefnogi gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth.

Mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â gofynion Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, gan gyhoeddi gwybodaeth yn unol â'i [gynllun cyhoeddi](#) ac ymateb yn briodol i geisiadau gan aelodau o'r cyhoedd. Cefnogir tryloywder cynllunio a pherfformiad ymhellach drwy gyhoeddi'r Cynllun Rheoli Risg Cymunedol, sy'n nodi Amcanion Gwella a Llesiant yr Awdurdod ac sy'n destun adolygiad gan Archwilio Cymru mewn cysylltiad â chyhoeddi Tystysgrif Cydymffurfiaeth.

Cefnogir tryloywder ariannol ac atebolrwydd trwy gynhyrchu a chyhoeddi'r Datganiad Cyfrifon Blynnyddol yn amserol. Mae'r cyfrifon yn cael eu cyflwyno mewn fformat clir, hawdd ei ddefnyddio, gan ddarparu gwybodaeth dryloyw am incwm, gwariant a stiwardiaeth arian cyhoeddus, ac fe'u cyflwynir i'w harchwilio yn unol â therfynau amser statudol. Mae'r Awdurdod hefyd yn cyhoeddi [Datganiad Polisi Cyflogau Blynnyddol](#) yn unol â Deddf Lleoliaeth 2011, ac mae cyflogau Aelodau'n cael eu talu a'u hadrodd yn unol â phenderfyniadau a wneir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol.

Mae trefniadau ar waith i sicrhau tryloywder mewn perthynas â buddiannau a pherthnasoedd. Mae'n ofynnol i Aelodau ac uwch swyddogion ddatgan buddiannau perthnasol yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y DU. Mae'r datganiadau hyn yn cefnogi nodi a datgelu trafodion parhau cysylltiedig lle bo angen.

Mae'r Awdurdod yn darparu tryloywder allanol drwy adrodd yn rheolaidd i Lywodraeth Cymru. Cyflwynir adroddiadau bob mis Ionawr a mis Gorffennaf sy'n cynnwys manylion materion sy'n ymwneud â disgyblaeth, cwynion cyflogaeth a chwynion allanol, gan gynnwys achosion o gamymddwyn honedig neu gamymddwyn difrifol lle gall ymddygiadau godi pryderon am ddiwylliant a gwerthoedd sefydliadol.

Mae'r Datganiad Llywodraethiant Blynnyddol ei hun yn chwarae rôl allweddol mewn atebolrwydd, gan ddarparu cyfrif tryloyw o drefniadau llywodraethiant yr Awdurdod, yr adolygiad o effeithiolrwydd llywodraethiant a chamau gwella llywodraethiant arfaethedig ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Darperir sicrwydd annibynnol trwy archwilio allanol a mewnol. Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, a benodir drwy statud, yn rhoi barn ar Ddatganiad o Gyfrifon yr Awdurdod, a gyhoeddir ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn ymateb i argymhellion archwilio ac yn cymryd camau cywiro lle bo angen. Mae Archwilio Mewnol yn gweithredu ar ddull sy'n seiliedig ar risg, gan ddarparu sicrwydd bod risgiau a rheolaethau allweddol yn cael eu rheoli'n effeithiol. Yn dilyn adolygiad o'r trefniadau mewnol, penodwyd Archwilydd Mewnol newydd ym mis Mehefin 2023, a hynny er mwyn cryfhau'r trefniadau sicrwydd ymhellach. Mae prosesau hefyd ar waith i sicrhau bod argymhellion gan gyrrff arolygu a rheoleiddio yn cael eu holrhain a'u gweithredu.

Yn unol â Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026 Llywodraeth Cymru, mae'r Awdurdod yn cydnabod pwysigrwydd atebolrwydd cryf, cydweithio effeithiol a chraffu cadarn. Mae'r egwyddorion hyn yn parhau i fod yn sail i ddull yr Awdurdod o ymdrin â thryloywder, adrodd a sicrwydd, gan gefnogi hyder gan y cyhoedd a llywodraethiant da.

Casgliad

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Awdurdod wedi adolygu effeithiolrwydd ei drefniadau llywodraethiant yn unol â'r egwyddorion a nodir yn Fframwaith CIPFA/SOLACE Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol, gan gynnwys y gofynion a'r disgwyliadau a nodir yn atodiad mis Mai 2025. Mae'r adolygiad hwn wedi ystyried gweithrediad fframwaith llywodraethiant yr Awdurdod, trefniadau rheoli risg a rheolaeth fewnol, ochr yn ochr â sicrwydd sy'n deillio o archwilio mewnol ac allanol, adrodd ar berfformiad, gweithgarwch rheoleiddio ac ymgysylltu gweinidogol.

Mae'r adolygiad wedi tynnu ar ystod eang o ffynonellau sicrwydd, gan gynnwys gwaith y Pwyllgor Archwilio, canlyniadau'r Archwiliad Mewnol a gyflwynwyd gan Mersey Internal Audit Agency, sicrwydd allanol a ddarparwyd gan Archwilio Cymru, adrodd ar berfformiad a risg i Aelodau, a chanfyddiadau sy'n deillio o adolygiadau annibynnol, gan gynnwys adolygiad o ddiwylliant Crest Advisory. Mae'r Awdurdod hefyd wedi ystyried cydymffurfiaeth â dyletswyddau statudol, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â chyllid, llywodraethiant, ymgynghori, cydraddoldeb, safonau'r Gymraeg a phartneriaeth gymdeithasol.

Yn seiliedig ar yr adolygiad hwn, mae'r Awdurdod wedi dod i'r casgliad bod ganddo fframwaith effeithiol o lywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol ar waith sy'n gweithredu fel y bwriadwyd ac yn cefnogi'r gwaith o gyflawni ei amcanion. Mae'r trefniadau a ddisgrifir yn y Datganiad Llywodraethiant Blynyddol hwn yn dangos bod yr Awdurdod yn parhau i ymddwyn gydag uniondeb, yn parhau i fod yn agored ac yn atebol, yn rheoli risg a pherfformiad yn briodol, ac yn darparu arweinyddiaeth a goruchwyliaeth effeithiol.

Mae'r adolygiad hefyd wedi nodi meysydd lle gellid cryfhau trefniadau llywodraethiant ymhellach. Yn benodol, yn ystod 2025–26 cydnabu'r Awdurdod yr angen i wella trefniadau llywodraethiant a sicrwydd mewn perthynas â diwylliant sefydliadol a goruchwyliaeth rhaglenni a phrosiectau arwyddocaol. Mewn ymateb, mae'r Awdurdod wedi cymryd camau rhagweithiol i gryfhau trefniadau, gan gynnwys sefydlu Bwrdd Diwylliant yn dilyn adolygiad annibynnol Crest Advisory, a'r datblygiad pellach arfaethedig o lywodraethiant rheoli rhaglenni a phrosiectau yn ystod 2026–27.

Mae'r Awdurdod yn fodlon bod y camau hyn yn cynrychioli ymatebion cymesur a phriodol ac mae wedi nodi camau gwella clir i gryfhau trefniadau llywodraethiant a sicrwydd ymhellach. Bydd y camau hyn yn cael eu monitro drwy fecanweithiau llywodraethiant presennol, gan gynnwys Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth, y Pwyllgor Archwilio a'r Awdurdod ei hun, a bydd cynnydd yn cael ei adrodd fel rhan o fframwaith perfformiad a sicrwydd parhaus yr Awdurdod.

Gan ystyried hyn i gyd, mae'r Awdurdod o'r farn bod y trefniadau llywodraethiant a oedd ar waith yn ystod y flwyddyn yn effeithiol, a bod cynlluniau priodol ar waith i fynd i'r afael â meysydd a nodwyd i'w gwella ac i barhau i wella trefniadau llywodraethiant yn unol ag arferion da a disgwyliadau cenedlaethol.

Sut aeth yr Awdurdod i'r afael â Chamau Gwella Llywodraethiant 2025/26

Maes Gwella Llywodraethiant	Cam Gweithredu a Gynlluniwyd	Fforwm	Cyfrifoldeb	Cynnydd erbyn mis Ebrill 2026
Effeithiolrwydd Gweithgareddau Atal	Ystyried y canfyddiadau a'r argymhellion sy'n deillio o adolygiad Archwilio Cymru o waith Atal.	Yr Awdurdod Tân ac Achub	Pennaeth Atal a Diogelu	Yn ystod 2025-26, fe wnaeth yr Awdurdod ymateb i adolygiad Archwilio Cymru o weithgarwch atal drwy gryfhau llywodraethiant, goruchwyliaeth a sicrwydd, a bwrw ymlaen â newid tuag at fodel atal wedi'i dargedu mwy, a arweinir gan ddata, ystyriol o risg, wedi'i ategu gan adrodd gwell ar berfformiad a chydweithio cenedlaethol.
Pennu'r Amcanion Llesiant	Ystyried y canfyddiadau a'r argymhellion sy'n deillio o adolygiad Archwilio Cymru o bennu amcanion llesiant.	Bwrdd Gwella Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth	Pennaeth Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad a Thrawsnewid	Yn ystod 2025-26, fe wnaeth yr Awdurdod gryfhau ei ddull o bennu amcanion llesiant trwy sicrhau ei fod yn cyd-fynd yn well â gweithgarwch partneriaid, gwella ystyriaethau cyfranogiad a chydaddoldeb, ac ymgorffori amcanion yn fwy eglur o fewn fframweithiau rheoli corfforaethol, ariannol a pherfformiad. Bydd gwaith pellach yn canolbwyntio ar sicrhau bod cyfraniadau partneriaeth a mesurau perfformiad sy'n seiliedig ar ganlyniadau yn fwy eglur mewn cylchoedd cynllunio ac adrodd yn y dyfodol.
Rheoli Risg Strategol	Gweithredu argymhellion adolygiad yr Archwiliad Mewnol o Reolaethau Craidd Rheoli Risg	Bwrdd Gwella Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth	Pennaeth Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad a Thrawsnewid	Canfu ailymweliad gan Mersey Internal Audit Agency yn ystod 2025-26 fod y Gwasanaeth wedi gwneud cynnydd wrth gryfhau ei fframwaith rheoli risg, gan gynnwys cymeradwyo Strategaeth Rheoli Risg, rolau a chyfrifoldebau mwy eglur, gwell darpariaeth hyfforddiant a threfniadau llywodraethiant gwell. Mae gwaith pellach wedi'i gynllunio gyda rhaglen glir o gamau gweithredu ar waith, ac mae bwrw ymlaen gyda'r gwaith hwn trwy drefniadau llywodraethiant sefydledig.

Diwylliant Sefydliadol	Ymateb i argymhellion adolygiad annibynnol o ddiwylliant CREST trwy ymgysylltu â staff a'r Awdurdod Tân ac Achub, gan arwain at gyhoeddi cynllun gwella.	Yr Awdurdod Tân ac Achub	Prif Swyddog Tân	Yn ystod 2025-26, datblygwyd Cynllun Gweithredu Diwylliant mewn ymateb i adolygiad Crest Advisory ac mae hwn yn cael ei weithredu trwy lywodraethiant cryfach, gyda chynnydd yn amodol ar adolygu ac adrodd rheolaidd trwy drefniadau goruchwyllo mewnol ac allanol sefydledig.
Effeithiolrwydd Ymateb i Danau mewn Anheddau Domestig	Ymateb i argymhellion yn "Arolygiad o Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru i ystyried effeithiolrwydd ei ymateb i danau mewn anheddau domestig", Prif Gynghorydd ac Arolygydd Tân ac Achub Cymru	Yr Awdurdod Tân ac Achub	Pennaeth Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad a Thrawsnewid	Yn ystod 2025/26, cryfhawyd llywodraethiant holl adolygiadau thematig Prif Gynghorydd ac Arolygydd Tân ac Achub Cymru drwy sefydlu grŵp goruchwyllo pwrpasol, gyda llinellau adrodd clir, cynllun gweithredu cyfunol, a chydweithio Cymru gyfan gwell i gefnogi gweithredu a gwella mewn modd cyson.
Gwirio Cyflenwyr a Chanllawiau Gwrth-dwyll	Ymateb i argymhellion gan yr Archwilydd Mewnol mewn perthynas â rheolaethau prosesu ariannol allweddol 2024/25 gan gynnwys gweithredu Gwirio	Pwyllgor Cyllid a Chaffael	Pennaeth Cyllid	Mae gweithdrefnau gwirio cyflenwyr wedi'u cryfhau, gan gynnwys gwiriadau gwell cyn sefydlu a diweddarau cyflenwyr. Mae canllawiau gwrth-dwyll wedi'u diweddarau, gyda phhecyn e-ddysgu bellach yn fyw ac yn cael ei gyfathrebu i staff cyllid a chaffael perthnasol. Mae rhaglen o adolygiadau cyfnodol o fanylion banc cyflenwyr wedi'i chyflwyno i leihau risg twyll.

	Cyflenwyr, Canllawiau Gwrth-Dwyll ac Adolygiadau Rheolaidd o Fandadau Banc.			Mae'r mandad banc wedi'i ddiweddaru.
--	---	--	--	--------------------------------------

Camau Gwella Llywodraethiant yr Awdurdod 2026/27

Maes Gwella Llywodraethiant	Cam Gweithredu a Gynlluniwyd	Fforwm	Cyfrifoldeb	I'w gwblhau erbyn
Cyd-fynd â gofynion Llywodraeth Cymru sy'n dod i'r amlwg	Paratoi ar gyfer newidiadau posibl yn y dyfodol i drefniadau llywodraethiant yr Awdurdod Tân ac Achub, sy'n cyd-fynd â pholisi a chanllawiau Llywodraeth Cymru sy'n dod i'r amlwg, gan gynnwys y Datganiad Ysgrifenedig ar Lywodraethiant Gwasanaethau Tân ac Achub.	Yr Awdurdod Tân ac Achub	Prif Swyddog Tân a Chlerc yr Awdurdod Tân	31 Mawrth 2027
Gweithredu fframwaith cenedlaethol Tân ac Achub 2026	Paratoi ar gyfer newidiadau posibl sy'n deillio o Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2026, gan sicrhau bod trefniadau llywodraethiant, cynllunio a sicrwydd yn parhau i gyd-fynd â gofynion sy'n dod i'r amlwg.	Yr Awdurdod Tân ac Achub	Aelod priodol o Dîm Arweinyddol y Gwasanaeth	31 Mawrth 2027
Disgwyliadau'r Arolygiad Cenedlaethol	Cynnal parodrwydd sefydliadol ar gyfer gweithgareddau arolygu posibl, gan gynnwys adolygu trefniadau llywodraethiant, rheoli perfformiad a sicrwydd yn erbyn disgwyliadau arolygu Llywodraeth Cymru a chenedlaethol sy'n dod i'r amlwg.	Yr Awdurdod Tân ac Achub	Y Panel Gweithredol	31 Mawrth 2027

Halogyddion	Paratoi ar gyfer arolygiad yr Awdurdod Gweithredol lechyd a Diogelwch ar halogyddion, gan gynnwys adolygu a chryfhau rheolaethau, sicrwydd a threfniadau llywodraethiant perthnasol.	Pwyllgor lechyd, Diogelwch a Llesiant	Pennaeth Gweithrediadau Technegol	31 Mawrth 2027
Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant	Cryfhau trefniadau llywodraethiant a sicrwydd ar gyfer cydraddoldeb, amrywiaeth, cynhwysiant a hawliau dynol, gan sicrhau parhau i gydymffurfio â dyletswyddau statudol a bod yn barod am graffu ac arolygu allanol.	Pwyllgor Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant	Prif Swyddog Tân	31 Mawrth 2027
Deddf Diogelwch Tân a Diogelwch Adeiladau (Cymru).	Paratoi ar gyfer newidiadau mewn deddfwriaeth diogelwch tân a diogelwch adeiladau ac ymateb iddynt, gan gynnwys gweithredu Deddf Diogelwch Adeiladau (Cymru), gan sicrhau bod trefniadau diogelu, llywodraethiant a sicrwydd yn parhau i fod yn effeithiol ac yn cyd-fynd.	Pwyllgor Atal, Diogelu a Pherfformiad	Pennaeth Atal a Diogelu	31 Mawrth 2027
Rheoli Prosiectau a Rhaglenni	Parhau i gryfhau llywodraethiant, goruchwyliaeth a rheolaethau mewnol mewn perthynas â rheoli rhaglenni a phrosiectau, gan sicrhau sicrwydd, adrodd a chyflawni mentrau newid allweddol yn effeithiol.	Pwyllgor Risg Strategol	Pennaeth Cynllunio, Perfformiad a Thrawsnewid	31 Mawrth 2027

Cydymffurfio â'r Cod Rheoli Ariannol

Cynlluniwyd Cod Rheoli Ariannol CIPFA (Cod RhA CIPFA) i gefnogi arfer da ym maes rheoli ariannol ac i gynorthwyo'r Awdurdod i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Mae Cod RhA CIPFA felly'n gosod safonau rheoli ariannol i'r Awdurdod.

Mae'r Cod yn seiliedig ar gyfres o egwyddorion a gefnogir gan safonau a datganiadau ymarfer penodol yr ystyrir eu bod yn angenrheidiol i ddarparu'r sylfaen gref i:

- Reoli cyllid yr Awdurdod yn y tymor byr, y tymor canolig a'r tymor hir
- Rheoli gwydnwch ariannol er mwyn ateb y galw a ragwelir am wasanaethau
- Rheoli cyllid pan fo newidiadau annisgwyl yn eu hamgylchiadau ariannol.

Rhaid i bob Awdurdod ddangos bod gofynion y Cod yn cael eu bodloni.

Fel Swyddog Adran 151 mae gen i'r Cyfrifoldeb Statudol (gyda chefnogaeth Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth ac Aelodau'r Awdurdod) dros sicrhau cydymffurfiaeth â Chod RhA CIPFA.

Rwyf wedi cynnal asesiad llawn o gydymffurfiaeth â Chod RhA CIPFA fel rhan o'r adolygiad blynyddol o'r Datganiad Llywodraethiant Blynyddol a gallaf gadarnhau bod yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r cod yn y mwyafrif o feysydd yn fy marn i.

Signed

(Swyddog Adran 151) 2026

Barn Llywodraethiant a Chasgliad

Mae'r Awdurdod yn cydnabod mai llywodraethiant da sy'n gosod y sylfaen ar gyfer cyflwyno gwasanaethau o ansawdd da sy'n bodloni anghenion budd-ddeiliaid, ac sy'n sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n dda. Mae'r adolygiad hwn yn cadarnhau'r systemau llywodraethiant a'r monitro a oedd ar waith ar gyfer 2025-26 a'r camau a gymerwyd i sicrhau eu bod yn gweithio'n effeithiol.

Mae'r Awdurdod yn fodlon bod trefniadau llywodraethiant priodol ar waith ac mae'n parhau i fod yn ymroddedig i wella'r rhain drwy weithredu'r cynllun gweithredu ar gyfer 2026-27.

Signed

(Cadeirydd yr Awdurdod)

Signed

(Prif Swyddog Tân) 2026

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
North Wales Fire and Rescue Authority